

JEAN BOSCO SAFARI (58)

"Ik ben geadopteerd op 1 juli 1960. Volgens mij is mijn verhaal een half jaar ervoor begonnen, exact kan ik het me niet meer herinneren. Ik leefde met mijn familie op een heuvel, in een nieuw samengesteld gezin. Mijn biologische vader was een blanke man, hem heb ik nooit gekend. Mijn moeder heeft me afgestaan toen we moesten vluchten voor de burgeroorlog. 'Jongen, met die mensen ga je mee', zei ze. Mijn vertrek uit het vluchtelingenkamp onderging ik onbewogen aan de buitenkant, maar vanbinnen is er een existentiële vraag ontstaan. Ik kon ze als vijfjarige nog niet verwoorden, maar het is een probleem waar elk adoptiekind vroeg of laat mee te maken krijgt. Was ik het dan niet waard om te blijven?"

"Na enkele omzwervingen kwam ik in een echt 'thuis' terecht. Ik ben er opgegroeid zoals zo veel kinderen in dit land. Op m'n zesde ging ik net als mijn leeftijdsgenoten naar de eerste klas.

"Thuis werd er amper gesproken. Mijn ouders waren prille vijftigers toen ik erbij kwam. Ze waren oorlogskinderen, een speciaal ras. Over mijn adoptie werd niet gesproken, dat vonden ze niet nodig. Begeleiding bestond nog niet, met de beste wil van de wereld konden ze dat ook niet bedenken. Maar mijn ouders waren door en door goede mensen die me ondanks alles één belangrijke les hebben geleerd: elkaar graag zien.

"Ik had een fijne herinnering aan mijn biologische moeder, maar er viel hier zo veel te beleven dat ik er in eerste instantie niet meer aan dacht. Op mijn achttiende begon ik me de klassieke vragen te stellen: over wie ik was en tegelijk de ontkenning van mijn roots. Naar échte verbanden en antwoorden zocht ik niet. Mijn slogan was: dit zijn mijn echte ouders. Ik wilde hen niet choqueren door ondankbaar te zijn. Pas achteraf besepte ik dat dat er niets mee te maken had, natuurlijk.

"De drang om toch op zoek te gaan, is pas gekomen toen ik twee kinderen kreeg. Ik zat diep, wist met mezelf geen blijf en vertoonde vluchtgedrag, een soort van psychologische sabotage van mijn eigen kunnen. Omdat ik mijn gedrag wilde verklaren ben ik me gaan verdiepen in de spiritualiteit en daarvoor diende ik terug te keren naar het moment van mijn adoptie. De vraag 'was ik het dan niet waard' is nooit beantwoord. Dat 'niet waard zijn' betekende ook dat ik het niet waard was om succes te hebben. Ik kon gewoon niks meer tot een goed einde brengen. Stap voor stap moest ik mezelf vertellen dat ik het wél waard was.

"Constant probeerde ik mezelf in balans te houden. Tot mijn homeopaat me een Europees-Afrikaanse methode aanraaide, om mijn familieconstellatie weer in balans te brengen. Tijdens die sessie mocht ik één vraag stellen, die in een uur tijd werd behandeld en beantwoord. Mijn vraag was: heeft mijn moeder me uit eigenbelang of uit liefde weggegeven? Volgens dat moment daar bleek het uit pure liefde geweest te zijn. Dat heeft alles voor mij veranderd. Dat ene sleutelpunt is ontzenuwd en ik heb er rust in gevonden.

"Een jaar later kreeg ik toevallig de maker van *Spoorloos* aan de lijn. Dankzij dat tv-programma kwam ik te weten dat mijn moeder overleden was door stoksclagen en dat ook mijn zus was gestorven. Haar dochter heb ik ontmoet, later ook andere familieleden. Ik hou nog steeds contact, maar spaarzaam. Voor hen is het niet eenvoudig om mij objectief te bekijken, voor hen ben ik een rijke westerling. Dat schept verwachtingen, daar moet ik mezelf tegen wapenen.

"Mijn adoptieouders zijn in de negentig jaar oud geworden. Mijn moeder was dement, de laatste twaalf jaar konden we nog amper communiceren. Enkel mijn vader heeft geweten dat ik naar Rwanda ben teruggekeerd, op die leeftijd konden we daar gelukkig over praten. Wij zijn die laatste jaren dichter naar elkaar toegegroeid. Voor hem was ik op mijn achttiende een nietsnut, want ik ging artiest worden. Tot ik op tv kwam, tot ik kon bewijzen dat ik mijn boterham verdiende, dan ging hij overal vol trots over zijn zoon vertellen. Mooi, toch? Ik heb mijn ouders misschien niet altijd alles kunnen vertellen, maar ik denk niet dat het nodig was. Wij konden elkaar zeggen dat we elkaar graag zagen, dat is de essentie."

'Was ik het dan niet waard om te mogen blijven?'